

Dit is de Zaankant, de westkant van de Oostzijde.

Nu zijn we dan in de eigenlijke Oostzijde aangekomen. We gaan langs het kapitale huis van (toen) de dames van de Stadt waar nu (1949) het pand van dhr. Strop staat met een hoedenwinkel en een scheersalon.

Rechts zien we het kantoor van de Jonge & Strop, de slagerij van Eymer, kantoor Hoorn en de Vos, tuin met hekje, Peperstraat en het huis van Terwee op Oostzijde 9. Foto rechts kijken naar het Noorden.

Op de foto links kijken we naar het zuiden in de richting van de Klauwershoek met de Oostzijderkerk.

Oostzijde bij de Peperstraat links

Aan de linkerkant van de Peperstraat woonde de familie Ruysink, later de familie van Han Espeet.

Aan de rechterzijde stond het familiehuis der firma Terwee, in 1896 bewoond door G.L. ter Wee, die in de omgang gewoonlijk "de Neus" werd genoemd.

Hier is het hoekhuis van Terwee, nr. 9 al verdwenen. Nu is het een tabakszaak met electronica. Voorheen de zaak van zilversmid Vet en de zaak van de dames Van Thijn.

Naast het huis van Terwee, uiterst links was de goud- en zilvermidwinkel van de heer S.I. Vet en de galanteriewinkel van de dames Van Thijn. Dan volgde de slagerij van dhr. Van Thijn die de bedrijfsruimte achter had. Op de hoek zat de tabaks- en sigarenzaak van de weduwe Hofstee.

Nu zijn we de Jan Sijbrandssteeg genaderd. Uit een kaart van de oostelijke Zaanoever, getekend door Johan van Heijmenberg, anno 1684, blijkt dat verscheidene percelen tegenover de tegenwoordige katholieke kerk, in dat jaar toebehoorden aan Jan Sijbertz, waarnaar de huidige Jan Sijbrandssteeg is genoemd.

In de loop der tijd zijn huisnummers versprongen maar ik heb het zo goed mogelijk proberen te reconstrueren.

De jongens op de foto staan voor de Jan Sijbrandssteeg.

Op de zuidelijk hoek was de tabaks- en sigarenwinkel van mevr. de wed. Hofstee. Aan de overkant van de steeg waar jaren lang een drukkerij heeft gezeten was de bakkerij van dhr. Wesseling. Dan kwam het huis van de houthandelaar F, Gras met daarnaast het huis van de wed. Van Orden.

Het pand van Van Orden is later gebruikt door de firma Sterel & Wechelaar. Hier staat voor het pand dhr. Wechelaar. Daarnaast het huis van G. Hille, mede fabrikant van beschuitfabriek 'De Witte Olifant'. Gevolgd door de woning van G. Krul, graanhandelaar later overgenomen door C.P. Korff, stijfsel-fabrikant. Dan hebben we weer een steegje.

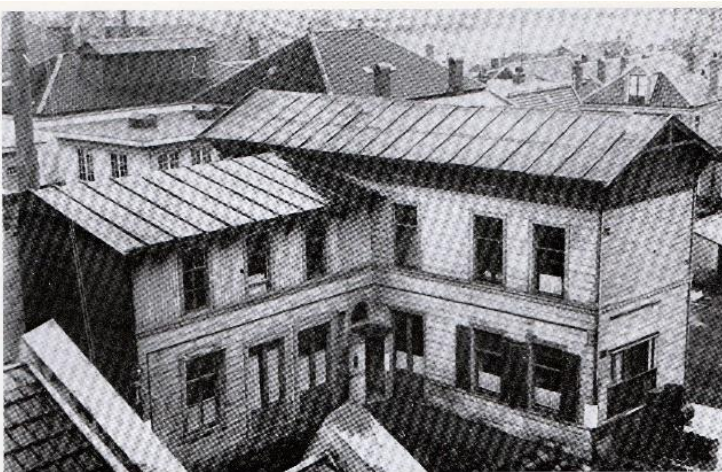
Via dit steegje kwam men bij de oude katholieke kerk met pastorie die aan de Zaankant stond. Hier stond ook een

graanfactorij van de firma Keg. Het steegje had de naam 'Leliestraat' gekregen naar de naam van de echtgenote van dhr. Schoen.

V.l.n.r. De St. Josephschool, nu bekend als filmhuis De Fabriek. Dan de Schipperssteeg, dan het gebouw van de Ned. R.K. Volksbond, de vroegere R.K. Kerk met rechts daarvan de Mariastichting waarin ouderen woonden. De kerk brandde in oktober 1926 af en werd vervangen door de nieuwe Volksbond die inmiddels ook alweer verdwenen is.

Weer aan de straatkant op de noordelijk hoek van het steegje de woning van dhr. Joh. Middelhoven, te zien op de eerste foto van deze bladzijde. Met een grote tuin voor het huis stond inderdaan de villa van de familie Schoen met aan de Zaan de verffabrieken van de firma. Weer aan de straatkant stond de woning van de graanhandelaar dhr. J. Buys met hierachter het pakhuis van de firma met de naam Ceres.

Dit is de villa van Pieter Schoen met nummer Oostzijde 39. Het huis rechtsboven, met de dakkapel staat op de hoek Bloemstraat – Oostzijde. Van de grote voortuin waarover wordt gesproken is zo te zien op de foto niet veel meer over. Het was oorspronkelijk gebouwd voor Pieter Keg. Hier kwam fabriek en kantoor van Pieter Schoen. Het is ter hoogte van de Bloemstraat.

Op een luchtopname van KLM Aerocarto uit 1935 is nog net aan de onderste rand van de foto de villa van Schoen in z'n omgeving te zien. Tegenover de Bloemstraat, vroeger het Pape padje genoemd.

Vanaf de Zaan ziet dat deel van de Oostzijde er zo uit. De trapgeveltjes zijn de verffabrieken van Schoen met daarnaast de Ceres. Verder naar rechts is nog de oude r.k. kerk te zien.

Op nr. 51 woonde de wed. P. Buijs. Voor dit huis was een sierlijke afsluiting van hardstenen palen waartussen een gesmeed ijzeren hek.

Het huis met het geveltje behoort toe aan Hb. van der Stadt op nr. 53. Dan komt het huis van Meijndert van Orden, makelaar en dan na een aangebouwde poort komen we bij het huis, op nr. 59 van Hendrik Blans die er woonde met vrouw en 12 kinderen. Hij was eigenaar van de rijstpellerij 'Birma' die na de Eerste W.O. failliet ging. Van 1919 – 1931 was in dit pand het eerste gemeentelijke ziekenhuis gevestigd.

Het huis op nr. 61 daarnaast was van dominee Van der Ploeg, doopsgezind predikant. Op deze foto is er links nog een tuin. Op de foto boven is die bebouwd.

Ook dit gebouw heeft als ziekenhuis dienst gedaan en wel voor de St. Jan stichting. Deze stichting kreeg in 1932 een nieuw ziekenhuis aan de Bloemgracht.

(c) Historie Zaanse Ziekenhuizen

Links het huis van dominee Van der Ploeg en rechts van de straat het prachtige huis van W. Aten, een handelaar.

De Bakkerschool, vernoemd naar de hoofdonderwijzer dhr. Bakker. Het gebouw werd ook wel school 'De Stadswerf' genoemd omdat het op de stadswerf lag.

Dan een ruime steeg, de Bakkersteeg die naar het Ruyterveer leidde dat gebruikers van de Oostzijde naar de Westzijde voer. De steeg met het grote aanplakbiljet.

Bij deze Bakkersteeg werd later de Phenixschool gevestigd in een mooi wit gebouw dat daarna weer dienst deed in de fabriek van Pieter Schoen. Nu t.o. de Grootscheepmakersstraat.

Dan een ruime woning met erker op nr. 65 waarin het echtpaar Middelhoven – Laan en mevr. wed. Middelhoven – Van Schouwenburg woonden. De aangrenzende woning (67) was ook van de familie Middelhoven maar werd later gekocht door dhr. D.D. Schuddeboom, dir. Van de houtzagerij N.V. De Twee Gebroeders aan de Westzanerdijk.

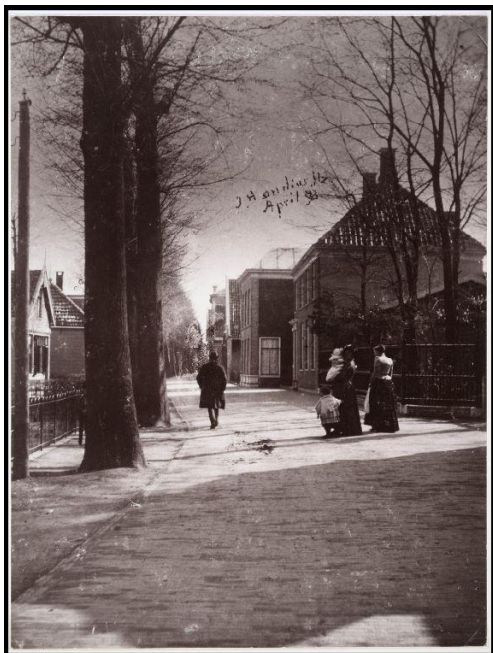

Dan kwam het pand van de schoenhandel (en fabriek) van Verheijden, dan het Café van Scholten, het huis van dhr. Molenberg, de plek waar Albert Heijn later zijn eerste fabriek bouwde.

Gevolgd door het huis van Ferdinand Terwee en dan het huis van notaris Boele.

Dan volgde het huis van Paul Avis, met tuin en tuinhek, hier rechts (Zaankant). Het volgende was het huis van P. Korff, eigenaar van de oliemolen Het Rad van Avontuur die nabij de Noorderbrug stond. Hij had een dochter die zangeres wilde worden, waar de omgeving de gevolgen van moest dragen.

De foto links geeft niet veel meer van het huis van Avis weer dan het tuinhek, maar het is wel een mooi beeld van de Oostzijde.

We zijn de Zuidervaldeur dicht genaderd.

Hier het huis van dhr. P. Avis.
Hij was stijfsselfabrikant en had
een bedrijf in Oostzaan. Als hij
naar zijn werk ging nam hij
vaak de roeiboot want via de
Zuidervaldeursloot was hij
sneller dan over de weg via
Zuiddijk en Weerpad.

Het huis van Avis en dan de
flinke tuin met grote bomen en
inverdan het huis van de wed.
Hondius. Haar zoon J. Hondius
was tijdens zijn leven een
verwoed fotograaf waar we
allemaal nog dankbaar voor
zijn.

Dit is het huis van Hondius dat
achter de grote tuin aan de Zaan
lag.

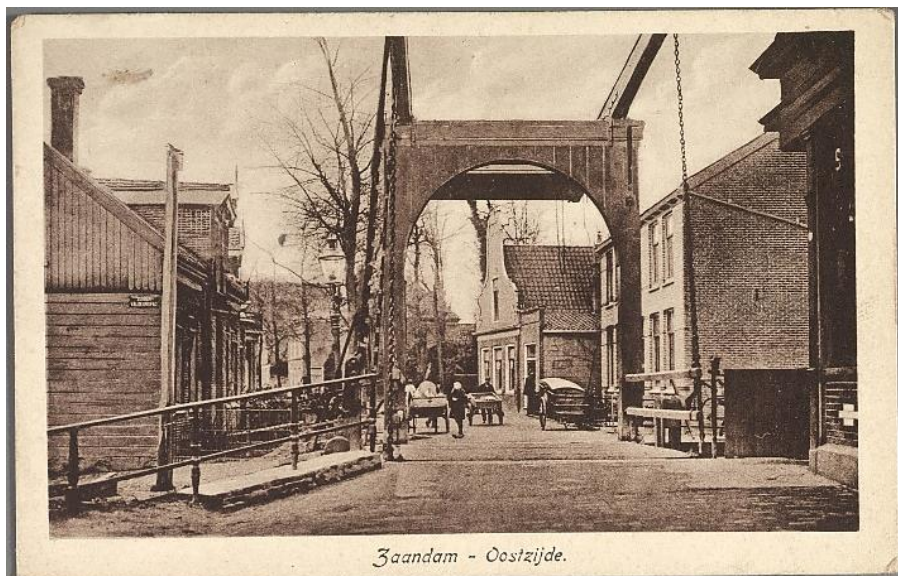

Links het huis van Barend Aten, grutter en officieel weger. Het had achter een losse keuken. Het huis verbrande in 1906.

Aten verhuisde naar de overkant van de straat waar oud-militair Huisman met zijn vele onderscheidingen woonde. Hij moest hierdoor verhuizen.

In de afzonderlijke keuken die achter het huis van B. Aten stond vestigde Albert Heijn zich. In de keuken kwam zijn eerste bakkerij en branderij. Hier vanaf de Zaan gezien.

Als we de brug zijn gepasseerd komen we bij het Café van Kees Fontijn. Hij verhuurde ook bootjes waar veel hengelaars gebruik van maakten.

Na het café van Fontijn kwam de bakkerszaak van J. Abercrombie, later nam dhr. Fray het over.

Net voor de brug al een deel van de fabriek van Albert Heijn.

Dan kwam kapper Valk die de zaak overdeed aan zijn schoonzoon Kronenburg. Het volgende huis is van kleermaker Kroese.

Op het bordje dat daar hangt staat te lezen dat men hier over de Zaan kan worden gezet voor 1 cent. Het veer van veerman de Boer bracht de klant dan naar de Slagerssteeg in de Westzijde. De steeg was de Molenmakerssteeg.

Na de Molenmakerssteeg komt het tarwe – stijfselhuis en olieslagerij “De Koningin der Nederlanden”. Pand uiterst links.

Het huis daarnaast was van bakker Bas. Later werd dit perceel het domein van de Coöperatie ‘De Eenheid’.

Na de Coöperatie twee woningen die van Sjoerd Rensen en Piet van het Hof met daarachter (!) glazenwasser Riet en schilder Flore.

Daar was de Scheepsmakerssteeg met daarin woningen van scheepmaker Baas en daarna Bakker. Het was een werf voor houten schepjes.

We komen bij caféhouder/kruidenier Woerdeman, gevolgd door W. Smit met als buurman bakker Nieuwenburg en daarna Mars.

Dan krijgen we het huis/winkel van Fokke Bosman die een volière in de etalage had. Daar was ook de Roersteeg.

Daar weer naast de weduwe Bosman die een kroegje dreef.

Als laatste de lampenwinkel van Kooijer. We zijn hier op het punt tegenover de Kramerstraat.

Op deze foto is aan het eind al te zien hoeveel de fabrieken van Albert Heijn de plek hebben ingenomen van de oude bebouwing.

Het houten huis links zou later de lampenwinkel van Kuit huisvesten. Dan de woning van T.M. Blans en daarachter is de woning van Nicolaas Blans te zien, later Spes Viva.

Oostzijde 109, het woonhuis van T. M. Blans, dit werd gebruik als nieuwe deel van het Molenmuseum in Koog aan de Zaan.

Dit was de vervanging van het pand hierboven en werd gesloopt t.b.v. snoepfabriek Onrust & Hoorn.

Hier heeft nog een periode de Armenzorg gezeten. Dit is tegenover manufacturenzaak van Kroes.

Dan kwam het pand van rijstpeller Nicolaas Blans. Dit pand werd eigendom van de gereformeerde gemeente die het tot rusthuis omvormde met de naam Spes Viva.

Het stond tegenover de Doopsgezinde kerk, 'de Doofpot' aan de Belgischestraat.

Het huis van Blans, later Spes Viva waar in vergelijking met foto boven een verdieping bovenop is gezet en de luiken voor de ramen zijn verdwenen.

Links de Doopsgezinde kerk en rechts Spes Viva gezien vanuit de Belgische straat.

We zijn bij het eindpunt van dit stuk over de Oostzijde.